

Začala rekonstrukce jezuitského konviktu

V tomto týdnu zahájili pracovníci firmy IMOS Brno ve spolupráci s olomouckou firmou GEMO práce na rekonstrukci jedné z nejvýznamnějších barokních památek Olomouce – tzv. jezuitského konviktu, který se má stát sídlem pěti uměnovědných kateder UP: tří kateder FF UP – Katedry teorie a dějin výtvarných umění, Katedry teorie a dějin dramatických umění, Katedry muzikologie a dvou kateder PdF UP – Katedry výtvarné výchovy a Katedry hudební výchovy.

Jezuitský konvikt, který se skládá ze dvou částí – tzv. Starého konviktu ze 60. let 17. století a tzv. Nového konviktu z 20. let 18. století, v němž se také nachází kaple Božího Těla, byl součástí monumentálního komplexu

Jezuitský konvikt kolem r. 1860, kdy sloužil jako dělostřelecká škola.

budov olomoucké jezuitské univerzity, jejímž potřebám sloužil rovněž kostel P. Marie Sněžné (viz *Univerzitní kostel Panny Marie Sněžné*, str. 7), seminář sv. Františka Xaverského (dnešní budova CMTF UP v Univerzitní ulici), budova vlastní jezuitské koleje (dnešní sídlo Vojenského správního archivu v Olomouci) a školní budova (dnešní depozitáře Vlastivědného muzea). Součástí tohoto stavebního komplexu se stal i úsek městských hradeb s pozdně gotickou, tzv. Židovskou brankou, doplněnou původně padacím mostem. Po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 byl konvikt proměněn v kasárna.

Na objektu tzv. jezuitského konviktu UP získala bezúplatným převodem od Armády ČR (podobně jako objekt Zbrojnice) v roce 1994, byly provedeny již některé přípravné práce. Jak sdělil Žurnálu UP kvestor ing. J. Jírka, už v roce 1995 např. zhotovila firma Mlčák a Žurek za bezmála 400 tisíc korun stavebně historický průzkum jezuitského konviktu a projektová dokumentace v hodnotě 5,3 milionu korun byla stejně jako v případě Zbrojnice, sídle IC UP, vypracována studiem Polách a Fabián. V loňském roce proběhl v areálu jezuitského konviktu také záchranný archeologický výzkum (viz *Jaké poznatky přinesl archeologický výzkum...*, str. 4), za který UP zaplatila téměř 800 tisíc korun. Dokončeny byly rovněž sanační práce, jež za 7,2 milionu

Dokončení na str. 3

Zástupci Univerzity Palackého na radnici

Na pozvání primátora města Olomouce ing. M. Tesaříka navštívili 28. 3. 2000 představitelé univerzity a jejích fakult pod vedením rektorky UP prof. J. Mačákové radnici, aby se setkali s členy Rady města Olomouce. V průběhu téměř dvou hodin zazněla z obou stran velká řada informací a nabídek ke spolupráci, takže primátor rozhodl ukončit společně zasedání bez plánované diskuse, která by zřejmě jen rozměňovala podané informace a zabíhala k detailům. Vyzval ke konkrétním individuál-

ním jednáním mezi kompetentními partnery z UP a Rady MO. Snahou zástupců univerzity bylo představit svou alma mater jako otevřenou instituci, která vedle svého směřování ke standardní evropské univerzitě všeobecného zaměření s výrazným mezinárodním postavením vnímá své zakotvení ve městě a regionu. Konkrétním materiálem, který předal primátor Tesařík rektorce UP, byl seznam návrhů témat diplomových prací, jejichž zpracování by radní uvítali.

-th-

Ve čtvrtek 23. 3. se v aule FF UP odehrály dva slavnostní akty. Bylo zde promováno dvacet pět absolventů doktorského studijního programu Lékařské, Filozofické, Přírodovědecké, Pedagogické fakulty a Fakulty tělesné kultury UP a poté převzalo své jmenovací dekrety dvanáct nových docentů, kteří se habilitovali na Cyrilo-metodějské teologické fakultě, Lékařské, Filozofické a Přírodovědecké fakultě a na Fakultě tělesné kultury UP. Na snímku T. Jemelky doc. M. Mašláň, CSc., prorektor UP pro vědu a výzkum, předává diplom Mgr. J. Maľurovi, Ph.D., absolventu studijního oboru česká literatura na FF UP.

-red-

Získali cenu

Cena České společnosti klinické biochemie byla udělena čerstvému absolventu postgraduálního studia na LF UP RNDr. T. Adamovi, Ph.D., a jeho spolupracovníkům za soubor tří prací publikovaných v zahraničí v letech 1998 a 1999. Jde o kapitulu v knize *Purine and Pyrimidine Metabolism in Man IX*, ed. by A. Griesmacher et al., Plenum Press, New York, 1998 a práci v časopise *Electrophoresis* 1999, 20, s. 564–568 a v *J. Chromatogr., B* 698, 1998, s. 308–311.

Blahopřejeme!

-red-

O veřejnoprávní televizi

V pondělí 20. 3. 2000 proběhl na Katedře politologie a evropských studií FF UP setkání s bývalým generálním ředitelem České televize J. Puchalským. Úvodem J. Puchalský přiblížil úskalí práce ve veřejnoprávní televizi s důrazem na její nezávislost. Podle jeho slov ČT jako veřejnoprávní televize je televize pro veřejnost a měla by být veřejností kontrolována. Zdůraznil nebezpečí politického nátlaku

a ovlivňování vysílání ČT ze strany politických stran prostřednictvím parlamentní komise pro mediální vysílání, což by mohlo zásadním způsobem poškodit nezávislost tohoto subjektu. Česká televize se na rozdíl od komerčních televizí zaměřuje na původní českou

Foto -tj-

Dokončení na str. 4

Z obsahu:

- Informace k identifikačním kartám . 2
- Letní dětský tábor Pastviny 2000 ... 3
- Otázka pro: PhDr. H. Sedláčkovou . 4
- O Výzkumném centru biologie nádorů 5
- Alogenní transplantace – nová naděje pro nemocné (I) 7
- Univerzitní kostel Panny Marie Sněžné 7
- Výstava kreseb Inge Koskové 8

Zprávy, informace, oznámení

Looking through the mirror – literární soutěž pro studenty

Pod názvem *Co se skrývá za zrcadlem* vyhlašuje vzdělávací středisko Spolek přátel USA (SPUSA) sedmý ročník literární soutěže pro žáky základních škol a studenty středních a vysokých škol.

Jako každoročně můžete rozvinout svou fantazii a své literární schopnosti. Možná se tam skrývá příběh, pohádka, jiný svět nebo něco z vašeho já. Průhled zrcadlem nemusí být vždy pravdivý, ale někdy může pravdu ukázat. Co vidíte ve svém zrcadle vy?

Pravidla soutěže:

Všechny práce musí být napsány anglicky (na stroji nebo na počítači) v rozsahu cca 300 slov pro ZŠ, 500 slov pro SŠ a 600 slov pro VŠ a týkat se vyhlášeného tématu. Práce studentům nebudou vráceny. Každá práce musí být doplněna jménem pisatele, údaji o věku, dále adresa, telefon, adresa školy a informace o tom, odkud se účastník o soutěži dověděl. Slohové práce je nutno odeslat do 15. 4. 2000 na adresu SPUSA, Rytířská 10, Praha 1, 110 00, tel. 2421 0813, e-mail: spusa@mbox.vol.cz.

Při posuzování prací bude dána přednost obsahu před gramatickou dokonalostí. Práce

Videozáznam inaugurace na www

Na domovské www stránky UP (rubrika *Struktura – Funkcionáři*) byl v nedávné době uveden videozáznam z inaugurace rektorky UP a děkanů jejích fakult, který byl vyroben v Audiovizuálním centru UP. V rozsahu cca 10 minut dokumentuje průběh slavnostního aktu, který se uskutečnil v aule Právnické fakulty UP 21. 2. 2000.

K prohlédnutí videozáznamu (jedná se o typ MPEG) se doporučuje PC se standardní multimediální výbavou (konfigurační procesor řady Pentium, 32 MB RAM, zvuková karta) s operačním systémem Windows 95 nebo 98, jehož součástí je i software umožňující přehrávání záznamů digitalizovaných videosekvencí, a samozřejmě libovolný webový prohlížeč, např. Internet Explorer nebo Netscape Navigator. V případě jakýchkoli problémů doporučujeme zájemcům obrátit se na příslušného správce sítě, který potřebné instalace provede.

-red-

Jen několik řádků

Vysvětlení, které chybí

S pochvalou České republiky za tempo přijímaných změn orientovaných ke vstupu do Evropské unie zazněla z Bruselu také výtka: vládní orgány občanům nevyvoštělují, co pro ně vstup do EU bude znamenat, co jim konkrétně přinese a jaké změny vyvolá.

Obdobně je tomu v naší univerzitní obci. Také chybí vysvětlení, co bude vstup do EU znamenat pro univerzitní zaměstnance, jak se změní způsob práce a života, na co všechno se mají připravit. A netýká se to jen pedagogů a vědeckých pracovníků.

Náprava je snadná, bude-li k ní vůle. Akademické funkcionáři to mohou vysvětlit svými články v univerzitním listu. Série článků by se měla nést v duchu hesla „Co nás čeká a nemine“ nebo „Jak to vidím já“. Čtenáři Žurnálu UP by tuto aktivitu určitě přivítali.

Dočkají se?

M. Hejtmánek

budou zařazeny do tří kategorií podle věku pisatelů (do 15let, 15–18 let, 18–24 let). Všechny tři kategorie jsou otevřeny jakémukoliv chápání daného tématu. Vítězové prvního čtení (starší 15 let) budou pozváni 3. 5. Do Vzdělávacího střediska ke druhému kolu soutěže. Vítěze vybere nezávislá komise, v jejímž čele stojí prezident českého PEN klubu, který též předá vítězům z každé kategorie ceny na závěrečné recepci v budově Radia Free Europe v Praze 9. 6. 2000.

Vítězné práce budou otištěny v týdeníku Respekt a v Lidových novinách.

Ceny: dva měsíční výukové kurzy angličtiny ve Velké Británii, účast na Prague Summer Seminars na UK v Praze a věcné dary (knihy, sterea, walkmanky).

Literární soutěž SPUSA probíhá pod záštitou týdeníku Respekt a Lidových novin a je doporučena MŠMT.

-red-

Pozvánka na konferenci

Katedra speciální pedagogiky PdF UP pořádá v úterý 11. 4. 2000 v budově PdF UP na Žižkově náměstí I. mezinárodní konferenci k problematice osob se specifickými potřebami. Konference bude zahájena v 9 hod. vystoupením děkana PdF UP doc. J. Šteigla, CSc., a čestných hostů. Dále bude následovat plenární zasedání, během kterého přednesou svůj příspěvek mimo jiné D. M. Reisman, MA (USA), D. Lolli (USA), E. Szauder, M.Ed. (Maďarsko), prof. V. Lechta, CSc. (Slovenská republika), a prof. Š. Vašek, CSc. (Slovenská republika). Odpolední program proběhne v paralelních sekcích zaměřených na problematiku hluchoslepých osob, narušení plynulosti řeči, specifických poruch učení a kreativní terapie (workshop).

Bližší informace lze získat na tel. čísle 563 53 33.

-chvap-

Modrá pyramida

Katedra učitelství tělesné výchovy FTK UP ve spolupráci s Aerobic Clubem SK UP pořádá v sobotu 15. 4. v tělocvičně na Hynaisově ul. 9 (vedle zimního stadionu) soutěžní *Aerobic Master Class Modrá pyramida*. Soutěž, která bude zahájena v 8.30 hod. a které se mohou zúčastnit děvčata a chlápci od osmi let, bude probíhat v pěti věkových kategoriích (8–10 let, 11–13 let, 14–16 let, 17–25 let, 26 let a více). Koná se podle pravidel aerobiku nemistrovských soutěží typu Master Class „A“ regionální a republikové úrovně vydaných Českým svazem aerobiku ASPV. Kontaktní adresa: KUTV FTK UP, Hynaisova 9, Olomouc, PaedDr. L. Kováčová, J. Šeidlová, tel. 068/541 80 81, 541 80 86, 0606/21 99 80, 0606/21 99 79.

-red-

Schůzka koordinátorů

Ve velké zasedací místnosti Rektorátu UP se ve čtvrtek 6. 4. uskuteční schůzka koordinátorů programu Socrates-Erasmus. Hlavním bodem programu budou informace o aktivitách probíhajících v rámci programu v letošním roce a o podmínkách zařazení do programu (zejména s ohledem na mobilitu studentů) v příštím roce.

-red-

Fakulta tělesné kultury UP zahajuje ve školním roce 2000/2001 tato studia:

a) dálkové studium trenérů licence „A“ v basketbalu

Studium je dvouleté.

Podmínky zařazení do studia:

- ukončené středoškolské vzdělání zakončené maturitou;
- trenérská licence „B“;
- minimálně dvouletá praxe s tímto stupněm trenérské licence;
- v případě většího počtu uchazečů splnění podmínek přijímacích zkoušek;
- zaplacení ročního školného ve výši 5 500 Kč.

b) dálkové studium trenérů 1. třídy v tenise

Studium je dvouleté.

Podmínky zařazení do studia:

- ukončené středoškolské vzdělání zakončené maturitou;
- kvalifikace trenéra II. třídy;
- minimálně dvouletá praxe;
- v případě většího počtu uchazečů splnění podmínek přijímacích zkoušek;
- zaplacení ročního školného ve výši 5 500 Kč.

Další informace o studiu získáte na adrese: Fakulta tělesné kultury UP, tř. Míru 115, Mgr. D. Šlezarová, tel.: 068/5423089, 5636454, mobil: 0604/777109, fax: 068/5423091; e-mail: slezar@ftknw.upol.cz.

Příhlášky zasílejte do 30. 4. 2000 na výše uvedenou adresu.

-ftk-

Přednáška o králi Saulovi

Katedra biblických věd CMTF UP zve všechny zájemce na 10. 4. v 9 hod. do velké posluchárny CMTF UP (Univerzitní ulice 11, přízemí) na přednášku prof. G. Hentschela z Teologické fakulty Durynské univerzity v Erfurtu nazvanou *Král Saul – tragická postava v bibli*. Přednáška bude pronesena česky, pro následující diskuzi je zajištěn překlad.

Doc. P. Chalupa, CMTF UP

Informace k identifikačním kartám

Ve snaze vyjít vstříc těm studentům, kteří si objednali standardní identifikační kartu UP (IK UP) a hodlají v nejbližší době vycestovat do zahraničí, a využít tak výhod k různým slevám, které umožňuje ISIC karta, mohou žádat o výměnu této standardní IK UP za ISIC IK do 14. 4. 2000.

Žádosti o výměnu identifikační karty jsou k dispozici na studijních odděleních jednotlivých fakult, v CVT a knihovně IC. Student vyplní žádost o výměnu a v pokladně UP zaplatí poplatek 145 Kč, což je pořizovací cena standardní IK UP. S potvrzeným ústřížkem o zaplacení odevzdá žádost na CVT u P. Purové.

Tato ISIC IK bude mít stejnou platnost jako IK vydaná v řádném, popř. náhradním termínu, tj. do konce roku 2000.

Pokud student žádá výměnu standardní IK UP za ISIC IK pro nový školní rok 2000/2001, tj. platnost ISIC IK do konce roku 2001 (tato platnost se bude dále prodlužovat ročními validačními známky), může tak učinit do 20. 7. 2000 za stejných podmínek, jak je uvedeno výše.

-nepo-

Zprávy, informace, oznámení**Zeptali jsme se za vás****Stipendijní pobyty v USA**

Fulbrightův program, který je jedním z nejprestižnějších vzdělávacích programů na světě, nabízí studentům a vysokoškolským učitelům – občanům České republiky – možnost studijního – vědeckého stipendia ve Spojených státech.

Do konkursu na **Fulbrightovo stipendium pro postgraduální studia v USA** se mohou hlásit studenti, kteří k datu uzávěrky (1. září) již mají alespoň bakalářský diplom a velmi dobře mluví anglicky; základním předpokladem jsou výborné studijní výsledky během celého vysokoškolského studia (nejlépe do 1,5). Hlásit se mohou uchazeči ve všech oborech s výjimkou klinické medicíny a MBA a přednost mají ti, kteří v USA ještě dlouhodobě nestudovali či nežili. K datu uzávěrky musí mít uchazeč složený test požadované vybranou univerzitou (TOEFL s minimálním skóre 213, případně GRE).

Stipendium je určeno pro studium s cílem získat hodnost MA nebo Ph.D., nebo pro studijní stáž, která nevede k získání titulu; uděluje se na jeden akademický rok a pokrývá školné do výše 15 tis. USD, ubytování, stravu, zdravotní pojištění a zpáteční letenku.

Fulbrightův grant pro pobyty vědců a přednášejících v USA je určen vědeckým nebo pedagogickým pracovníkům vysokých škol a výzkumných institucí s hodností Ph.D., pří-

padně umělcům. Hlásit se mohou uchazeči ze všech oborů s výjimkou klinické medicíny. Obecným požadavkem je velmi dobrá znalost angličtiny a úspěšná vědecká nebo pedagogická práce; nezbytné je výslovné pozvání instituce v USA. Hlavním kritériem výběru je kvalita předloženého projektu. Grant se uděluje podle charakteru projektu na dobu 3–10 měsíců a pokrývá náklady na ubytování, stravu, zdravotní pojištění a zpáteční letenku. Stipendisté doprovázení rodinnými příslušníky obdrží zvýšené měsíční stipendium. I zde mají přednost ti, kteří v USA ještě dlouhodobě nepobyvali. Uzávěrka přihlášek je 1. října.

Lékařům ve všech oborech medicíny a navazujících oborech (včetně péče o zdraví, stomatology, farmacie apod.) je určeno **Proshrek-Fulbrightovo stipendium**. Uděluje se podle charakteru předkládaného projektu na dobu tří až deseti měsíců a pokrývá náklady na ubytování, stravu, zdravotní pojištění a zpáteční letenku. Místem pobytu je University of Minnesota. Uzávěrka přihlášek je 1. února.

Podrobnější informace najdete na webové stránce <http://fulbright.cz>. Své případné dotazy nám napište e-mailem (fulbright@fulbright.cz) nebo nám zatelefonujte na pražské číslo (02) 697 6526 nebo (02) 2271 8452.

M. Erdelyiová,
asistentka programu

Letní dětský tábor Pastviny 2000

Kde: výcvikové středisko FTK UP Pastviny, celé údolí pro nás.

Kdy: od 15. do 22. 7. 2000

Pro koho: pro děti od 7 do 13 let

Více než týden v krásných Orlických horách si budeme v údolí FTK UP hrát v lese, na hřištích (fotbal, košíkovou, softtenis, badminton a jiné hry), koupat se, saunovat a jezdit na lodích, hrát každý den etapovku a poznávat hvězdy. Nebudou chybět další hry, lovení bobříků, luštění šifer a cesta za pokladem. Ovládat kanoe se (v záchranné vestě) naučíme pod dohledem zkušeného vodáckého instruktora. Překvapení v podobě povídání si německy a anglicky je prvním dárkem navíc.

Každý den je tradičním dárkem pro děti i vedoucí společná etapová hra. Letos, v roce 2000, to budou *Rampušák a jeho přátelé*, báje, pověsti a pohádky o mocných vládci našich hor a nížin, kteří bedlivě střeží své poklady, ale jsou ochotni správným klukům a holkám pomáhat při jejich hledání. Poznáme nejen vládců Orlických hor, Krkonoš, Beskyd nebo Hané, ale také skutečnou moudrou a všemocnou kouzlodějku Lesanu, která vždy pomůže, pokud si její pomoc kdokoliv zaslouží. Jako každý rok vytvoříme deníček kde se dozvíte, co jsme na táboře dělali.

Ubytování malých dětí je zajištěno v chatkách s topením, velkých dětí ve stanech s postelí. Stravování 4x denně.

Cena je nižší než loni – plná penze 4x denně činí 2360 Kč, za dítě s poloviční penzí je cena 2040 Kč. Dětský lékař je přítomen po celou dobu tábora. Tábor pořádáme přednostně pro děti zaměstnanců UP a Fakultní nemocnice, případně další zájemce.

Vzhledem k tradičně velkému zájmu o tábor, prosíme zaslat přihlášky do 30. 4. 2000 na adresu: doc. F. Mazal, KUTV FTK, Hynaisova 9, Olomouc 772 00, se jménem a příjmením dítěte, s jeho rodným číslem a adresou bydliště, s kontaktem na rodiče (adresa a tel. č., příp. adresa zaměstnavatele).

Nutné: uveďte způsob placení: hotově, složenkou či fakturou, např. přes odborovou organizaci, což doporučujeme předjednat s od-

borovou organizací, která nám sdělí zájemce najednou a s ní provedeme úhradu. Bližší informace zašleme v květnu 2000.

Kdo si hraje (a je s námi), nezlobí!

Na děti se za všechny dospěláky těší a přeje jim zdraví

Medděd, Gandalf, Majka, Kikina, Ferda a spol.

Dr. T. Hoskovec o slovtvorbě

Olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení zve na přednášku *Formální paradigmatica a slovtvorba (literatecká inspirace)*, kterou proslaví dr. T. Hoskovec z FF MU Brno. Přednáška se koná ve středu 5. 4. 2000 v 16.30 hod. (posluchárna 11, FF UP, Křížkovského 10, zadní trakt, 1. poschodí). Úvodní slovo bude mít prof. M. Komárek, DrSc.

Hosté jsou vítáni.

-beb-

Jednodenní vodácké zájezdy

Akademik centrum FTK UP, sekce TV a sportu pořádá samostatné výjezdy na vybrané úseky dále uvedených řek pro 25 účastníků. Odjezdy jsou vždy v 8 hod. od loděnice UP, pravděpodobný návrat kolem 16 hod. Předpokladem účasti je předchozí výcvik na proudící vodě.

Termíny: 11. 4. 2000 – Moravská Sázava, cena 100 Kč (vedoucí M. Havlík); 25. 4. 2000 – Morava (Litovel – Olomouc), cena 40 Kč (vedoucí M. Havlík); 17. 5. 2000 – Morava (Litovel – Olomouc), cena 40 Kč (vedoucí R. Rozsypal); 18. 5. 2000 – Morava (Moravičany – Litovel), cena 70 Kč (vedoucí R. Rozsypal).

Přihlášky s úhradou ceny za dopravu přijímají vedoucí zájezdů (M. Havlík, R. Rozsypal – loděnice UP, nebo FTK UP v Neředíně).

-akce-

Úkolem reprezentativní komise, která je poradním orgánem náměstka ministra školství pro vědu a vysoké školství ing. J. Průši, je připravovat materiály předkládané ze strany MSMT k projednání České konferenci rektorů a Radě vysokých škol. Mezi zástupci ČKR v této komisi je i rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., které jsme se zeptali:

Co bylo hlavním bodem jednání reprezentativní komise 15. 3. 2000?

Prof. J. Mačáková: *Členové reprezentativní komise jednali především o jednotlivých variantách návrhu dělení prostředků na vzdělávání ze státní dotace vysokým školám, které předložilo MSMT. Vytvoření těchto variant reagovalo na skutečnost, že letos poprvé budou finanční prostředky vysokým školám rozdělovány v souladu s vysokoškolským zákonem nikoli podle fakult (jejich koeficientů), ale podle koeficientů náročnosti určených pro studijní programy. V praxi tato změna znamená, že oproti minulému roku by mohlo dojít ve financování vysokých škol k velkým výkyvům. Celková výše dotace na vzdělávací činnost vysokých škol je pro rok 2000 o 500 milionů nižší než v roce 1999. Pokud by nedošlo k úpravě, mohla by tato změna vést k tomu, že některé vysoké školy by mohly dostat méně až o 22 %. Členové reprezentativní komise se tedy snažili najít přijatelnou míru vychýlení u jednotlivých vysokých škol a nakonec se přiklonili k variantě, která zaručuje, že po snížení celkové dotace se další vychýlení nesmí pohybovat přes hranice -1 až +1 %. Je třeba si ovšem uvědomit, že ve srovnání s rokem 1999 je to vlastně hranice -6 až -4%. Zároveň zástupci vysokých škol s povděkem konstatovali, že poslanci sněmovny PCR souhlasili s přesunem asi 89 milionů z částky původně určené na výzkumná centra na institucionálně nespecifikovaný výzkum (tzv. tvůrčí výkon), což pro UP představuje více, než jsme očekávali (42 mil. namísto očekávaných 38 milionů). Přestože tedy de facto bude pokles větší, tímto přesunem by se některé disproporce mohly zmírnit. Doporučení reprezentativní komise bylo předáno k posouzení ministru školství E. Zemanovi. V další části jednání byli členové reprezentativní komise informováni o fondech ministra školství na udělení podpory programům na vypsání témat (např. podpora učitelských programů).*

-red-

Začala rekonstrukce jezuitského konviktu

Dokončení ze str. 1

Kč provedla firma Sabema Praha. Rekonstrukce rozsáhlého objektu jezuitského konviktu (jeho zastavěná plocha činí 3 280 m²) prováděná firmou IMOS si vyžádá náklady ve výši cca 223 milionů Kč, přičemž stavební práce mají být dokončeny 30. 11. 2001.

V příštím roce bude také na základě veřejné obchodní soutěže vybrán dodavatel vnitřního vybavení této nové univerzitní budovy. Podle informací ing. V. Grena, vedoucího provozně technického odboru RUP, náklady na toto vybavení dosáhnou přibližně dalších 20 milionů korun. Kromě specializovaných učeben, dílen a poslucháren bude součástí nového sídla uměnovědných kateder i univerzální sál s kapacitou 200 míst o velikosti cca 200 m², který bude sloužit pořádání koncertů a divadelních představení. Pro tyto účely by mohly být zvláště v letních měsících využity i prostory na městských hradbách v sousedství Židovské branky s výhledem do Bezručových sadů, o jejichž pronájmu však jednalo vedení UP s představiteli Armády ČR zatím bezúspěšně. Doufáme, že do léta roku 2002, kdy se péčice uměnovědných kateder má stěhovat na své nové působiště, se tato situace vyřeší ku prospěchu naší alma mater.

R. Fífková

Události

Prof. Jaroslav Mezník v Olomouci

Katedra historie FF UP tradičně zve významné představitele historické obce na akci nazvanou *Host katedry*. Tento host je jeden celý den k dispozici olomoucké historické obci a zároveň nabízí dvě vystoupení: jedno v dopoledních hodinách, jež je určeno spíše olomouckým studentům, a druhé, odpolední, pro širší veřejnost.

Dne 15. 3. byl tímto hostem univerzitní profesor Jaroslav Mezník (MU Brno), jeden z našich nejvýraznějších historiků a zároveň člověk s nesmírně čistým morálním profilem. J. Mezník patřil mezi ty, kteří byli v období komunismu vězněni za to, že se nechťeli podřídit komunistické moci. V roce 1972 byl ve vykonstruovaném politickém procesu odsouzen ke třem a půl letům vězení, po propuštění se nesměl věnovat další univerzitní kariéře, a proto pracoval v továrně na výtahy.

K tomuto období se prof. Mezník vrátil svou první olomouckou přednáškou s názvem *Historický samizdat v období normalizace*, v níž podal naplněnému sálu zasvěcený výklad o tom, jak se pěstovala nezávislá (zakázaná) věda v období nesvobody, proložený osobními zážitky. Hovořil hlavně o přípravě samizdatových časopisů, o tom, jak se komplikovaně přepisovaly a rozšiřovaly. Jedná se o málo známé okolnosti a dnešní mladí adepti vědy si jen těžko dokáží představit, jakým nesmírným těžkostem musel tehdy člověk čelit. O kvalitě samizdatové literatury v podání J. Mezníka svědčí skutečnost, že všechny takto

připravené práce po roce 1989 otiskl v renomovaných historických časopisech.

Odpolední hostovo vystoupení na téma *Lucemburská Morava* odkazovalo na jeho stěžejní publikaci stejného názvu (Praha 1999). J. Mezník svůj referát pojal ne jako pojednání o Moravě za Lucemburků, ale jako úvahu o tom, jak psát syntetické odborné (ale přesto čtivé) dílo, a upozornil na některá jeho úskalí (nelze všude dělat prvovýzkum, něco se musí převzít z literatury, meze podrobnosti textu, otázka struktury textu, nakladatelství omezuje počet stran i poznámkový aparát, vztah českých a moravských dějin).

Po tomto vystoupení následovala hodinová veřejná diskuse prof. Mezníka s přítomnými posluchači. Bylo sympatické, že situaci nemuseli zachraňovat svými dotazy některé olomoucké pedagogové (autor tohoto pojednání měl připraveno několik otázek, kdyby se nikdo na nic nezeptal), ale otázky kladli také studenti, někteří i velmi fundovaně. Diskuse se vedla převážně o dějinách Moravy ve 14. a 15. století. Prof. Mezník dokonce na jeden dotaz studenta prohlásil, že odpověď nezná. Nevymýšlel si, nic nepředstíral, neobracel pozornost jinam, ale zachoval se jako skutečná osobnost.

Zaplněný sál si tak odnesl zkušenost ze setkání s člověkem, který by mohl být pro mnohé z nás vzorem a inspirací.

Mgr. D. Papajík, Ph.D.,
Katedra historie FF UP

V kongresovém sále olomouckého hotelu Sidia se 24. 3. uskutečnil pod názvem III. dermatologické olomoucké odpoledne cyklus odborných přednášek, které připravila Klinika chorob kožních a pohlavních LF UP.

Na snímku T. Jemelky z průběhu odpoledne primárka kliniky MUDr. Dobešová a přednosta doc. M. Buček, ČSČ.

-red-

Cyklus besed nazvaný *Rozprava o literatuře*, který připravuje Katedra českého jazyka a literatury PaF UP, pokračoval ve čtvrtek 23. 3., tentokrát setkáním s básníkem I. M. Jirousem.

-red-

Foto -tj-

Otázka pro: PhDr. H. Sedláčkovou

Jaké poznatky přinesl archeologický výzkum jezuitského konviktu?

V takzvaném jezuitském konviktu (Univerzitní ulice), který byl součástí olomoucké jezuitské univerzity, probíhal od února do srpna 1999 záchranný archeologický výzkum, jenž navazoval na sondy zkoumané v roce 1995 PhDr. J. Bláhou při stavebně historickém průzkumu objektu.

Budova jezuitského konviktu, nacházející se u hradeb na jihovýchodní straně historického jádra Olomouce mezi bývalou Novou branou a Michalským výhledem s gotickou hradební věží, vznikla ve dvou stavebních fázích: starý konvikt je nejstarší dosud stojící jezuitskou stavbou v Olomouci z let 1660–1667, nový konvikt byl přistavěn v letech 1721–1724.

V místech budovy konviktu se ve středověku, snad již ve 12. století, rozkládala židovská čtvrť se školou, radnicí a synagogou. Po roce 1454, kdy byli Židé dekretem krále Ladislava Pohrobka vyhnáni z královských měst, připadl židovský majetek do vlastnictví města a synagoga byla přestavěna na kapli Božího Těla. Dnešní stavba kaple byla při jezuitských stavebních akcích posunuta oproti původní kapli asi o 8–9 metrů k uliční čáře.

Záchranný archeologický výzkum přinesl některé závažné poznatky, které by měly být doplněny a prohloubeny v další sezóně.

V severní části areálu jezuitského konviktu byly při výzkumu odkryty zbytky severní a jižní obvodové zdi rozlehlého gotického patrového domu, širokého 11 metrů a delšího více než 9 metrů. Půdorys domu na východní straně přesahoval stávající budovu, jeho vnitřní prostory byla vybavena cihelnou podlahou vyskládanou částečně do vzoru „rybí kosti“. Ve vrstvách pocházejících ze 13. století bylo v sousedství severní zdi gotického domu odkryto torzo kostrového hrobu, od pánve nahoru porušeného barokní zdí. V zásypu byly nalezeny

další lidské kosti, což nasvědčuje tomu, že na lokalitě se intenzivně pohřbívalo po delší časové období. Vně severní zdi gotického domu bylo odkryto pečlivě upravené valounové dláždění – pozůstatky ulice vedoucí k tzv. Židovské brance, dochované ve východní parkánové zdi areálu konviktu. Původní šířka uličky mohla být alespoň 6 metrů.

V raně barokním sklepě konviktu přiléhajícím k městské hradbě byly zjištěny fragmenty zdiva budovy orientované nesouběžně s touto hradbou. Z budovy se dochoval základ pravděpodobně opěrného pilíře, nebo její severovýchodní nároží. S tímto pilířem patrně souvisí část dochovaného zdiva v délce 6 metrů a výšce cca 3 metry, zjištěná sondou ve dvoře východního křídla konviktu. K vnější jižní straně této zdi byla později přistavěna zaklenutá prostory, z níž se ovšem dochovala jen malá část. Šířku budovy již patrně nevíme, její délka činila asi 16 metrů. Odkryté torzo budovy se nachází v místě, kam je kladena historicky doložená budova židovské synagogy, později přestavěná na první kapli Božího Těla.

Ve vzdálenosti 30 metrů západním směrem od dochovaného torza jižní zdi této stavby byla objevena cisterna o rozměrech 5,5×3,5 metru (hluboká cca 2,5 metru), vysekaná ve skále a naplněná suťovými záskypy s keramikou, ale i zlomky kachlí ze 15. století. Jaká byla funkce této cisterny, nebylo dosud vyhodnoceno.

Rozsáhlá sondáž probíhala i v jižní části budovy konviktu. Jejím nejdůležitějším výsledkem bylo zjištění rozsahu původních gotických parcel, situace ovšem vyžaduje další podrobné zpracování a vyhodnocení. Lze však konstatovat, že výzkum přinesl velmi významné poznatky k dějinám města i středověké židovské obce.

PhDr. H. Sedláčková,
Památkový ústav v Olomouci

O veřejnoprávní televizi

Dokončení ze str. 1

tvorbu, zpravodajství, dokumentaristiku, vysílání pro děti a mládež a v neposlední řadě se podílí na produkci českých filmů, řekl J. Puchalský. V této souvislosti byli studenti seznámeni s financováním veřejnoprávní televize. Bývalý ředitel zmínil, že současné poplatky za televizi neodpovídají požadavkům ČT a budou muset být v budoucnosti zvýšeny. V diskusi se studenti zajímali především o problematiku konkurrenčního boje o diváka mezi veřejnoprávní televizí a komerčními televizemi, o otázku klíče doplňování Rady ČT, o podíl účasti zástupců KSČM v diskusních poradách a vůbec na obrazovce ČT a o problematiku satelitního vysílání. V celoevropském kontextu je ČT podle J. Puchalského televizi moderní a zatím nezávislou na státě. Závěrem je třeba dodat, že J. Puchalský nebyl před vstupem na post generálního ředitele ČT v médiích žádným nováčkem. Dříve působil jako novinář a i nadále hodlá v médiích zůstat. Momentálně však nevidí svou budoucnost ve spojení s vysíláním ČT.

-kap-

Z vědeckých pracovišť UP**Deset let Ústavu imunologie Lékařské fakulty UP (II)**

V minulém čísle Žurnálu UP jsme publikovali první část textu doc. E. Weigla, CSc., přednosty Ústavu imunologie LF UP a FNO, který toto pracoviště představuje v roce desetiletého výročí jeho existence. Dnes přinášíme jeho druhou část:

Vakcíny

Mikrobiologická anamnéza některých pracovníků vedla k imunologickému řešení vztahů hostitele a patogena (E. Weigl, M. Raška, P. Kopeček, Š. Hradilová, E. Zemanová). Předmětem výzkumné práce je zejména problematika houbových patogenů, genetická determinace jejich virulence a možnosti vakcinační prevence nebo terapie. Ústav je spolusoutělem několika patentů (např. patent č. 279159, 1995), které vedly k vývoji úspěšných vakcinačních preparátů připravených genetickou cestou. Ty jsou zatím využívány ve veterinárním lékařství a představují významný exportní artikl. Praktická aplikovatelnost vědeckých výsledků umožnila hlubší spolupráci s biomedicínským průmyslem. Partnerskými organizacemi jsou např. firmy Bioveta Ivanovice na Hané nebo podnik Exbio Olomouc.

Cílená snaha o popis tzv. protektivních antigenů otevřela cestu do oblasti molekulární biologie. Pro imunologické studium jednotlivých proteinů bylo nezbytné připravit cDNA knihovny. Řečeno schematicky, jde o izolaci jednotlivých molekul RNA na ribozomální úrovni, jejich převedení do DNA fragmentů pomocí reverzní transkripce a následné integraci do vybraných plazmidových vektorů. Těmito plazmidy jsou vhodnou technikou transfekovány kompetentní bakterie. Výsledkem je populace bakterií nesoucích jednotlivé geny (nebo jejich fragmenty) studovaného organismu (např. houby), které byly v době experimentu aktuálně exprimovány jako proteiny. Jde tedy o živou genovou kartotéku nebo knihovnu. Podle potřeb dalšího výzkumu jsou z ní vybrány bakteriální buňky nesoucí informaci pro syntézu studovaného proteinu. Běžnými mikrobiologickými postupy jsou vybrané bakterie pomnoženy a s nimi je amplifikován i gen přenesený z jiného organismu (např. houby).

Tyto a další molekulárně biologické přístupy umožňují jednak přípravu rekombinantních proteinů, jednak konstrukci tzv. DNA vakcín. Podstata DNA vakcín je známá necelé desetiletí. Je založena na poznatku, že pro indukci systémové imunitní odpovědi proti proteinovému antigenu není zapotřebí injekce tohoto proteinu, ale že stačí dodat pouze informaci pro jeho syntézu ve formě vhodné upravené DNA. I když je potřeba dořešit řadu otázek nejen imunologických, ale i etických a legislativních, patří DNA vakcinace ke žhavým experimentálním tématům současné imunologie. V současné době pracujeme na modelu DNA vakcín u experimentální trichofytózy.

HLA typizace

Dalším významným tematickým okruhem je studium polymorfismu lidského genomu, a to především jeho nejvariabilnější části – tzv. HLA oblasti (Z. Ambrůzová, J. Drábek, M. Petřek, F. Mrázek). Hlavní náplní HLA laboratoře je typizace pacientů zařazených v programech transplantací orgánů nebo kostní dřeně, sledování asociací HLA antigenů s různými onemocněními, především revmatologickými, autoimunitními a plicními a typizace dobrovolných dárců kostní dřeně v rámci spolupráce s Českým národním registrem dárců dřeně v Plzni. Je třeba zmínit vyšetření HLA antigenů i ve forenzní medicíně, a to při řešení paternitních sporů. Významné je, že v roce 1997 získala laboratoř jako první a zatím jediná v zemích střední a východní Evropy akreditaci Evropské federace pro imunogenetiku v oborech: typizace HLA I. třídy sérologicky, typizace HLA II. třídy DNA metodami, diagnostika pro transplantace ledvin od kádaverózních i živých příbuzných dárců, pro transplantace ostatních orgánů a kostní dřeně,

testování HLA v rámci paternitních sporů a studium asociací HLA antigenů s nemocemi. Kromě zapojení v systémech kontroly kvality na mezinárodní úrovni (Viedeň, Los Angeles), zahájila v minulém roce laboratoř organizaci externí kontroly kvality serologické HLA typizace v rámci Českého registru dárců dřeně, a stala se tak pro něj referenčním pracovištěm.

Laboratoře jsou rozděleny podle používaných metod na serologickou a genotypizační část. Mimo vlastní HLA typizace je úkolem serologické laboratoře pravidelný screening HLA protilátek v séru čekatelů na transplantaci ledvin, aktuální crossmatch před transplantací orgánů a kryoprezervace lymfocytů pro případné potransplantační vyšetření. Průběžně jsou v laboratoři vyhledávána a testována nová HLA typizační séra, která umožňují přípravu vlastních typizačních panelů a podporují četné kontakty s řadou tuzemských i zahraničních HLA laboratoří při jejich vzájemné výměně. Stejně tak si laboratoř vyrábí i vlastní králičí komplement,

kteří je jednou ze základních podmínek tak rozsáhlého screeningu typizačních sér. Nejnověji zavedenou a v ČR ojedinělou metodou v serologické laboratoři je detekce a určení specifity trombocytárních autoprotilátek vázaných na trombocyty metodou MAIPA, a to u pacientů s idiopatickou trombocytopenickou purpurou (trombocyty – krevní destičky). K hlavním provozním úkolům imunogenetické laboratoře je tvorba DNA banky a její HLA typizace. Ke genetické HLA typizaci je používána převážně metoda PCR (polymerázová řetězová reakce) se sekvenčně specifickými primery. Tato metoda dokáže rozlišit i rozdíly jediného nukleotidu mezi alelami (alela – varianta genu).

K úspěchům laboratoře patří zavedení domácích typizačních testů pro HLA-A, -B, -Cw a -DQB1. Při typizaci velkého množství osob byly popsány dvě nové alely. Jejich nukleotidové sekvence byly potvrděny v zahraničních laboratořích.

Doc. E. Weigl, CSc.,

LF UP

Dokončení příště

O Výzkumném centru biologie nádorů

Návrh tohoto projektu LF UP projednala Vědecká rada UP (viz Žurnál UP č. 22, str. 1) na svém zasedání 13. 3. Z předloženého materiálu, který má objem solidní habilitační práce, vyjímáme:

Navržené centrum umožní soustředit tvůrčí pracovníky Centra molekulární biologie a medicíny a Centra analytické chemie molekulárních struktur, která na UP vznikla roku 1996. Naváže na tyto již dosažené výsledky: techniky manipulace s genetickým materiálem, vývoj živočišných modelů ke studiu vzniku, vývoje a léčby nádorových onemocnění u člověka, vývoj DNA vakcín, nových inhibitorů buněčného cyklu a genové exprese, na modely účinků xenobiotik na živočišné buňky a na metody pro studium biomakromolekul a jejich interakcí ve složitých biologických maticích. Naváže také na výsledky přispívající k lepšímu porozumění mechanismům vedoucím ke vzniku malignit.

Navržené centrum se má zabývat teoretickými aspekty zavádění nových léčebných a diagnostických modalit i prevence v onkologii s perspektivním směřováním k individuální a genové terapii nádorů a jejich komplikací. Metody molekulární biologie spolu s klasickými metodami experimentální toxikologie a sofistikovanými mikroanalytickými metodami vytvářejí předpoklady pro aplikační výstupy v oblasti diagnostiky nádorových onemocnění, účelné chemoterapie, eliminace nežádoucích účinků chemoterapeutika, využití vhodných cytoprotektiv k prevenci či podpurné léčbě.

Jsou očekávány tyto výsledky: vytvoření výzkumné základny schopné produkovat nové poznatky srovnatelné se zahraničními; rychlý vývoj nových terapeutických strategií a technologií, návrhy analytických metod vhodných pro diagnostiku; vytvoření klíčového pracoviště pro PGS a klinické pracovníky; pokračování zahraniční spolupráce se špičkovými pracovišti v zemích EU a Severní Ameriky; podpora a zaměstnanost mladých vědců; patenty a publikace v impaktovaných časopisech.

Centrum bude mít asi třicet vysokoškolských pracovníků z UP, Fakultní nemocnice Olomouc a Ústavu experimentální botaniky AV ČR. Klíčové pracovníky s vědeckou erudiicí mají zkušenosti se získáváním grantů. Dále zde budou mladí pracovníci, kteří ukončili nebo v krátké době ukončí postgraduální doktorské studium. Centrum bude mít pět labora-

toří řízených klíčovými osobnostmi centra, a to ve dvou divizích: divize molekulární onkologie se třemi laboratořemi a devíti pracovními skupinami, divize biotoxikologie se dvěma laboratořemi a dvěma pracovními skupinami. Vedoucími divizí by byli prof. Z. Kolář a doc. J. Ševčík. Společně s klíčovými osobnostmi budou členy vědecké rady centra, která bude kolektivně rozhodovat o strategických záležitostech.

Hlavní směry výzkumu budou orientovány na problematiku, ve které mají pracovníci zkušenost a jsou publikačně aktivní na mezinárodní úrovni: studium modulace genové exprese s perspektivou terapeutického využití v onkologii; studium vzniku lékové rezistence a možnosti jejího ovlivnění; studium cytoprotektivních a cytotoxických účinků přírodních látek; studium účinků biologicky aktivních látek na metabolismus normální a nádorové buňky; vývoj metod pro identifikaci, kvantifikaci, určení struktury a studium interakcí biologicky aktivních látek; studium prediktivního významu exprese a distribuce vybraných genů v nádorech populací; řešení teoretických otázek spojených s perspektivním zaváděním genové terapie nádorů a jejich komplikací.

Centrum bude lokalizováno převážně v areálu LF UP a FNO, menší část bude umístěna v areálu biologických kateder PřF UP a společného pracoviště AV ČR a Katedry analytické chemie PřF UP.

Na pracovištích navrhovaného centra je v současné době zavedena většina (asi sto) metodik potřebných k řešení výzkumných úkolů.

V přehledu spolupracujících pracovišť je uvedeno pět pracovišť českých a třicet zahraničních. Klíčové osobnosti centra, ale i řada jeho dalších pracovníků mají za sebou zahraniční pobyty na významných pracovištích a jsou autory publikací v důležitých vědeckých časopisech a monografiích, převážně zahraničních. Z výzkumné základny navrženého centra vyšlo dvanáct patentů.

Zřízení Vědeckého centra biologie nádorů by bylo logickým pokračováním vědecké proliferace Univerzity Palackého.

-mh-

Peníze znehodnocuje inflace, vzdělání pokrok.

-jas-

Představujeme: externí členové nové Vědecké rady UP

Doc. RNDr. Jitka Machová, CSc. (nar. 1935)

Vystudovala biologii a chemii na Vysoké škole pedagogické v Praze. Tyto obory pak pět let vyučovala na různých středních školách. Od roku 1963 pracovala na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze jako odborná asistentka, v roce 1989 byla jmenována docentkou. V roce 1997 se habilitovala v oboru antropologie na PdF UP. V současné době je zaměstnána na odboru vysokých škol MŠMT a zároveň stále působí na PdF UK.

Vědeckou specializací doc. J. Machové je fyzická antropologie (růst a vývoj dítěte, růst a vývoj dítěte nedonošeného, pozdní následky nedonošenosti, růst a vývoj dítěte v podmínkách izolátu v údolí Horní Bečvy). Je autorkou tří monografií, vysokoškolské učebnice *Biologie člověka pro speciální pedagogii* (1993), spoluautorkou učebnic pro základní a střední školy (biologie člověka). V odborných časopisech otiskla asi 60 původních prací týkajících se zejména problematiky nedonošeného dítěte. Doc. J. Machová je členkou řady vědeckých společností, např. *České společnosti antropologické, České lékařské společnosti J. E. Purkyně, International Study Group on Special Education Needs* a čestnou členkou *Deutsche Anthropologische Gesellschaft*. Pracuje také v *Národní komisi pro prevenci HIV/AIDS Ministerstva zdravotnictví ČR*, v *Poradním sboru pro projekt Zdravá škola Státního zdravotního ústavu* a v *Poradním sboru pro podporu zdraví dětí a dorostu SZÚ*. Je nositelkou *Pamětní medaile A. Hrdličky* za zásluhy o rozvoj antropologie a *Ceny rektora*

UK za nejlepší vysokoškolskou učebnici roku 1993.

Doc. J. Machová se zajímá o přírodu, sport, umění, cestování a lingvistiku.

Prof. JUDr. Jan Filip, CSc. (nar. 1950)

Je absolventem Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, na níž v současné době působí jako vedoucí Katedry ústavního práva a politikologie. Vědeckou specializací prof. J. Filipa je teorie ústavy, volební právo a volební systémy, parlamentní právo, ústavní soudnictví a právo politických stran.

Prof. J. Filip je členem *Legislativní rady vlády ČR*, členem výboru *České společnosti pro politické vědy*, předsedou redakční rady *Časopisu pro právní vědu a praxi* a členem Vědecké rady PF MU. Jako národní koordinátor reprezentuje v letech 1997–2001 Českou republiku v projektu *Fundamental Rights in Europe*, který se zabývá společným výzkumem stavu lidských práv v zemích EU, USA, Kanadě, Švýcarsku, Norsku a státech, které podaly přihlášku k přijetí do EU. Dlouhá léta rovněž spolupracuje s *Ústavním soudem* a *Legislativním odborem Kanceláře Senátu PČR*.

Prof. J. Filip je autorem dvou monografií, 20 učebnic pomůcek z oblasti ústavního práva a státovědy včetně tzv. „velké učebnice“ (*Ústavní právo ČR*. I. díl. Brno 1999; *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva České republiky*. Brno 1997), stovky článků ve sbornících, 23 recenzí a osmi desítek expertíz a posudků pro ústřední státní orgány.

-red-

Diskuse, názory, ohlasy

O kalokagathii na UP

Možná, že se hodně lidí zamýšlí nad tím, kdo a jak má na UP učit. Byla zde anketa o tom, jakého bychom potřebovali rektora, hodně se mluví o povinnostech vysokoškolského učitele. (Postrádám k tomu diskusi o jeho právech, např. nejvyšším možném úvazku, a platu.)

Nemám to sice spočítáno, ale domnívám se, že naše univerzita je asi tak z poloviny orientována na výuku učitelů všech typů škol, dále pak na různé jiné odborníky. Ale kolik článků je věnováno ze strany učitelů UP právě profilu našeho „výrobku“ – absolventa UP, především jeho učitelských fakult?

Na rozdíl od těch, kteří se domnívají, že absolvent učitelských fakult by měl být pouze odborníkem ve svých předmětech, odvažují se tvrdit, že tomu tak není. Podle mých zkušeností je pro většinu žáků a studentů pravým učitelem ten, kdo kromě ovládnutí toho svého předmětu (to se bere jaksí samozřejmě) je příkladnou osobností se vším všady. Představte si učitele ZŠ (i na ZŠ učí absolventi FF, PřF aj., nejen z PdF), např. vynikajícího angličtináře, který se svou třídou nemůže na lyžařský kurz, protože neumí lyžovat, na výletě v par-

ném červnu nemůže zastavit u nějakého rybníka (kde se koupe spousta lidí, ale chybí tam plavčík), protože se nenaučil plavat. Myslíte si, že ho v tu dobu budou jeho žáci brát jako dobrého učitele? A dovedeme si představit kritiku takového profesora od studentů – ať už SŠ, nebo SOU?

Domnívám se, že už staří Řekové věděli, že je třeba rozvíjet osobnost dítěte harmonicky a pokračovat v tom po celý život. Myslíte si tedy, že je pro studenty UP správné mít povinnou angličtinu či jiný cizí jazyk (já bych byl i pro dva) a zrušit povinnou tělesnou výchovu? Nechci nikoho k ničemu zvláště nutit, ale možná, že bychom naše mladé kolegy mohli k troše pohybu popostrčit. Podmínky k tomu i odborníky na UP máme.

Možná nemám zcela správné myšlení. Možná by se k tomu mohli kromě „tělocvikářů“ vyjádřit i lékaři. Zatím se prý k tomuto problému vyjadřují spíše ekonomové. A ti spočítali, že nás sportování vychází drahé. Věřím jim. Jen nevím, jestli nás vyškrtnutí povinné tělovýchovy nepřijde v budoucnu draž.

PaedDr. V. Klupal,
PdF UP

Poznámka

Co je univerzita?

Bývaly doby, kdy tmelem soudržnosti evropské univerzitní akademické obce byl společný jazyk – *latina* – a také společný – *křesťanský* – názor na svět.

Latinu už před snad dvěma stoletími zbavil život její výlučné jednotící funkce – a role křesťanství v akademických obcích se rovněž výrazně změnila. Vycházíme-li z toho, že univerzity se stále ještě hlásí ke svým někdejší – až středověkým – tradicím, měli bychom se ptát: *Co vlastně je dnes novým pilířem univerzalizmu?*

Je nepochybné, že vějíř oborů univerzitami pěstovaných se dnes oproti dobám hluboce tradičním do široka rozevřel. I když pomínu obory, jejichž vědecká hodnota je problematizována a zpochybňována, pořád ještě zůstává tato šíře nepřehledná; zejména ovšem díky neustále rozvíjeným technikám a technologickým reagujícím na výzvy produktivity práce, otevírání nových horizontů lidstva a jeho udržitelného rozvoje. Tyto procesy jsou objektivními nositeli *diverzifikace* lidských potřeb a zájmů a z ní věcně vyplývající *specializace* také ve vědě a bádání, čehož jsou univerzity čelnými nositeli.

Vědní obory ve své badatelské i pedagogické dimenzi (protože člověk je bytost pomíjivá, jen lidstvo přetrvává v posloupnosti svých generací) se košatí a rozvětvují, štěpí a odnožují, podobny keří v bohaté a dobře zalévané půdě. Co je tou silou, která je udržuje pohromadě a nedovolí, aby je odstředivá síla specializace rozmetala na elementy navzájem nezávislé, daleko fragmentovanější, nežli je dnešní soustava tradičních, technických, ekonomických a uměleckých univerzit?

Soudím, že takové síla existuje. Tím společným všem vědám, především těm, které své poznání dobývají z empirické informace, je *vědecká metoda*. Metodologie získávání poznatků, formování teorií vychází z dat, pozorovaných a naměřených, na jedné straně – které přivádí badatel do interakce s intuící, představami, myšlenkami a nápady – aby spekoval a teoreticky dedukoval a své deduce *konfrontoval induktivními metodami* s oněmi pozorováními a měřeními. Tyto deduktivně-induktivní logické řetězce, na jejichž počátku stojí vědní a intuice ve formě hypotéz, jsou *univerzální*. Mohu doložit ze své vlastní, i když jistě limitované zkušenosti, že jsem byl s takovými řetězci logických úvah konfrontován v bádáních od farmacie přes antropologii, experimentální psychologii, obory biomedicinské až k technologickým nejrůznějšího druhu.

Soudím, že tohle je jeden z podstatných pilířů existence dnešních univerzit; pilíř nosný a vzdorující zubu času natolik, nakolik mu odolává logika lidského myšlení.

Olomoucká univerzita se svými sedmi fakultami a zhruba deseti tisíci studentů nepatří mezi akademické kolosy – není však také jednou z nejmenších. S výjimkou práv a teologie, kde můj kontakt nepřekročil meze akademické zdvořilosti, jsme se scházeli s kolegy z klinik, ústavů, kateder a laboratoří těch nejrůznějších oborů – pokaždé na bázi onoho deduktivně-induktivního logického řetězce.

Ten ostatně stál také na začátku většiny z mnoha mých akademických přátelství.

Prof. S. Komenda, LF UP

Na rozdíl od pesimisty optimista věří, že pokrok, jehož lidská civilizace dosáhla, se dá ještě napravit.

-jas-

Univerzitní pracoviště informují**Alogenní transplantace – nová naděje pro nemocné (I)**

Jak jsme informovali již v minulém čísle Žurnálu UP, v lednu tohoto roku byla na Hemato-onkologické klinice LF a FNO úspěšně realizována první příbuzenská transplantace krevtvoorných buněk. O další informace o charakteristice, principu a průběhu tohoto typu transplantací jsme požádali přednostu kliniky prof. MUDr. K. Indráka, DrSc.:

Na rozdíl od autologní transplantace, při které jsou pacientovi odebrány a následně (po intenzivní léčbě nádoru velkou dávkou cytostatik) zase vráceny jeho vlastní krevtvoorné buňky (s cílem obnovit cytostatiky zničenou krevtvoorbou), je při alogenní transplantaci pacientovi po chemoterapii vrácena krevtvoorná tkáň získaná od dárce, a to buďto příbuzného, nebo nepříbuzného (z registru dárců). Její význam spočívá ve zvýšení nadějí na vyléčení některých (především nádorových) chorob přidatným působením imunitních mechanismů.

V čem tyto mechanismy spočívají?

Alogenní transplantace je prováděna vedle závažných komplikací v důsledku intenzivní chemoterapie i řadou imunitních reakcí: na jedné straně může příjemcův organismus identifikovat dárce-ovský štěp jako tělu cizí a zničit jej (hovoříme o odmítnutí resp. rejekci štěpu) nebo naopak mohou buňky štěpu (T lymfocyty) poškozoat některé tkáně příjemce (reakce štěpu proti hostiteli – GVHD). Vedle těchto nepříznivých a někdy život ohrožujících reakcí existuje ještě třetí, pozitivní imunitní reakce, a to reakce štěpu proti nádoru (graft versus tumor – GVT), pomocí které je štěp schopen zničit nádor. Důležité bylo především zjištění, že tyto reakce nejsou na sobě závislé. Koncepce příbuzenských transplantací se po objevení GVT reakce a její nezávislosti na GVHD začala v posledních několika málo letech výrazně měnit. Postupně se začíná přecházet od standardních alogenních transplantací prováděných řadou závažných komplikací v důsledku intenzivní chemoterapie k nemeloablativnímu tzv. minitransplantacím. Při nich už není účelem chemoterapie zničit nádor (dávkou chemoterapie je menší), ale chemoterapie má umožnit v první fázi transplantace navození tolerance příjemce, tj. přijetí dárceovského štěpu. Fyziologickým příkladem existence tolerance cizí tkáně je těhotenství, kdy antigenní výbava plodu získaná z části od otce je plně tolerována mateřským organismem.

Teprve asi za měsíc, po průkazu tolerance, tj. průkazu souběžné existence dárceovské i příjemcovy krevtvorby v těle pacienta (pomocí PCR – hovoříme o chimerismu), je možno využít imunitních schopností dárceovských T lymfocytů ke zničení nádoru. K vyléčení nádoru tedy vede imunitní reakce, nikoliv cytostatická léčba.

Co to znamená pro pacienta?

Transplantační přípravný režim, který se standardně užíval a nutno říci, že v některých indikacích i nadále užívat bude, je myeloablativní – tzn. režim vysoce dávkované chemoterapie, při kterém je vedle nádoru většinou zničena i veškerá pacientova krevtvorba. V režimu nemeloablativní přípravy (minitransplantace) jsou podávány menší dávky chemoterapie, které úplně krevtvoorbou nezničí. Část krevtvorby zůstává zachována, což pro pacienta znamená menší riziko komplikací. Po intenzivní chemoterapii se nemocný většinou necítí dobře, je mu na zvracení, nemá chuť k jídlu, má poškozené sliznice a v jejich důsledku má polykací potíže a trpí průjmy, mívá teploty, vypadávají mu vlasy atd. Při minitransplantacích jsou v USA dokonce někteří pacienti transplantováni „ambulantně“ – vedlejší účinky chemoterapie jsou mírnější – pacientům nepadají vlasy, nejsou tak poškozené sliznice a brzy po výkonu si mohou bez problémů dát např. i řízek. Snížení nezbytné intenzivní chemoterapie umožňuje posunout věkovou hranici, kdy je organismus schopen výkon snést, z dnešních 55 let až na 65–70 let. Nevyhodou je větší riziko výskytu GVHD reakce.

Jak taková operace probíhá?

Ve skutečnosti nejde o operaci – jediným operačním výkonem býval odběr kostní dřevě (pacientovi nebo dárce) v celkové narkóze na operačním sále. Zde se ze vpichů do pánevní kosti nasává kostní dřevě. V současné době již děláme odběr krevtvoorných buněk převážně z periferní krve – takto získané buňky se přihojují rychleji a s daleko menším počtem komplikací. Před sběrem periferních krevtvoorných buněk (PKB) je nejprve nutno zvýšit jejich počet v periferní krvi dárce. K tomu slouží růstové faktory, které jsou dárce podávány několik dnů před sběrem. Po vyplavení dostatečného množství PKB do krve (množství je stanovováno na průtokovém cytometru pomocí monoklonální protilátky anti CD 34+) se provádí odběr PKB z periferní nebo centrální žíly na přístroji zvaném separátor krvinek. Během separace přístrojem protěče za 3–4 hodiny 2–3x veškerá krev pacienta a technikou gradientu získaného centrifugací jsou z této krve přibližně separovány PKB. Metoda sběru představuje pro dárce prakticky žádné riziko a ani jej příliš nezatěžuje. Odebrané krevtvoorné buňky je dále nutno zamrazit (musí se zamrazovat v určitém prostředí s přidáním různých látek a při určité rychlosti, aby se nezničily). Takto zamrazené buňky je možno uchovávat po mnoho let „funkční“ v tekutém dusíku. Teprve až máme dostatečný štěp, je pacient přijat k transplantaci. Nejprve projde tzv.

přípravným cytostatickým režimem, který trvá různě dlouhou dobu (podle typu onemocnění) a nakonec se mu – „v den nula“ – převádí dárceovský štěp. Zamrazený štěp je v sáčku a vypadá jako jahodová dřevě. Štěp se rychle rozmrazí a potom (vypadá jako normální krevní konzerva při transfúzi) se pacientovi převádí jako „kapačka“, nebo se mu pod tlakem vstříkuje injekční stříkačkou do centrální žíly. Kolující dárceovské krevtvoorné buňky se samy uchytí v kostní dřevě a zde se začnou množit. O přihojení štěpu nás informuje vzestup krevních elementů v periferní krvi, ke kterému dochází za 2–3 týdny po podání štěpu.

Jaké komplikace musí lékař předvídat?

Největší je samozřejmě riziko infekcí – u pacienta je utlumena vlastní krevtvorba s těžkým úbytkem krevních destiček provázený rizikem krvácení, přidávají se také nepříznivé imunitní vlastnosti štěpu, který může způsobit poškození jater, zažívacího traktu, kůže atd. Obecně jde o velmi složitou léčebnou metodu vyžadující komplexní diagnostickou a léčebnou péči. K jejímu úspěšnému zvládnutí je nutná nejen vysoká erudice transplantacního týmu, ale i podpora a odborné zázemí řady pracovišť celé FN. Úspěšné zavedení transplantací krevtvoorných buněk v naší FN je proto možno hodnotit jako důkaz vyspělosti celé naší nemocnice.

Dokončení příště.

V. Mazochová

Přečetli jsme za vás**Univerzitní kostel Panny Marie Sněžné**

Od roku 1990 vydává Historická společnost Starý Velehrad se sídlem ve Velehradě edici *Církevní památky*, kterou rediguje prof. M. Pojsl, vedoucí Katedry církevních dějin, patologie a křesťanského umění CMTF UP. Cílem této edice je seznámit čtenáře s historií i současností významných sakrálních staveb českých zemí, a to jak prostřednictvím textů fundovaných odborníky, tak prostřednictvím velmi zdařilých barevných fotografií V. Hyhlíka. Jen pokud jde o Olomouc, vyšly v této edici svazky věnované katedrále sv. Václava, kostelům sv. Michala a sv. Mořice, kapli sv. Jana Sarkandra či poutnímu chrámu Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku.

Autory zatím posledního, 23. svazku edice *Církevní památky*, který je věnován univerzitnímu kostelu Panny Marie Sněžné, jedné z nejvýznamnějších barokních staveb Olomouce, jsou prof. M. Togner (Katedra teorie a dějin výtvarných umění FF UP) a ThDr. M. Altrichter, SJ (CMTF UP).

Výstavba tohoto chrámu, zbudovaného na místě gotického minoritského kostela Panny Marie, je spojena s činností olomouckých jezuitů. Právě jezuitský kostel Panny Marie Sněžné se stal ideovým centrem celého komplexu staveb, jejichž výstavba byla motivována potřebami jezuitské univerzity po strastech třicetileté války slišně se rozvíjející.

Základní kámen tohoto kostela byl položen v červenci 1712 a stavební práce na chrámu zbudovaném podle projektu M. J. Kleina, stavitele ze slezské Nisy, a realizovaném olomouckým stavitelem L. Glöcklem byly ukončeny r. 1722. Až do 40. let 18. století se na výzdobě interiéru kostela podílela řada významných představitelů moravského barokního umění – olomoučtí sochaři A. J. Thomasberger, J. Sturmer, F. Sattler, zdejší malíři J. K. Handke a J. I. Sadler, olomoucký kamenický mistr V. Rander (práce v exteriéru i interiéru kostela), ale také umělci rakouští (např. J. J. Schmidt, J. F. Wickart, K. J. Haringer). Tato

Kostel P. Marie Sněžné s jezuitskou kolejí a kostelem P. Marie na Předhradí (zbořeným v 19. století) na rytině M. Engelbrechta podle kresby F. B. Wernera, po r. 1724.

relativně krátká doba celkového budování, nepřekračující jednu generaci, vytvořila dílo, v němž je architektura, malířská a sochařská výzdoba reprezentována ve vzácné slohové a umělecké jednotě. (M. Togner, str. 10.)

Po zrušení jezuitského řádu r. 1773 sice kostel ještě do r. 1778 sloužil potřebám univerzity, avšak poté se stal kostelem olomoucké vojenské posádky, jímž zůstal až do r. 1952. V následujících desetiletích byl využíván jako kostel farní.

Po r. 1989 kostel Panny Marie Sněžné, navrácený svému původnímu účelu, nepředstavuje stabilní lokální milieu, jak je tomu u každé běžné farnosti, ale je prostředím domova pro ty, které spojuje jeden zájem – studium. Množství přichozících studentů ze sedmi fakult UP, prohloubení zájmu o duchovní hodnoty či o upřímné vztahy v rozmanitých společenstvích to podporují. (M. Altrichter, str. 7.)

(M. Altrichter – M. Togner – V. Hyhlík: Univerzitní kostel Panny Marie Sněžné. Historická společnost Starý Velehrad. Velehrad 2000, 27 s.)

-raf-

Studentská rubrika

Výstava kreseb
Inge Koskové

Ve dnech 20. 1. – 9. 2. 2000 vystavovala v olomouckém Divadle hudby své *Kresby – Záznamy tělesných energií* I. Kosková (nar. 1940), olomoucká výtvarnice, která na UP vystudovala učitelství obor deskriptivní geometrie, matematika a výtvarná výchova. Poté pracovala jako asistentka prof. Berana, v Moravských tiskárnách v Olomouci a také na ZUŠ Olomouc. V mládí ji oslovila díla V. van Gogha a M. Alse. V její tvorbě se také dodnes odráží dětství prožité v Beskydech. Kreslířka nikdy nepracuje venku, prožitky z přírody si odnáší domů. Pracuje v cyklech, v nichž nalezneme záznamy vnitřního rytmu krajiny a jejích částí, figurální a portrétní kresbu, projevuje také zájem o živly (rytmus deště, sněžení či proudění vzduchu) a moře.

I. Kosková: Hlava „zevnitř“, 1994, papír, tuš

Na autorčině zatím poslední olomoucké výstavě, uspořádané mimo jiné k jejím šedesátým narozeninám, byly shromážděny kresby týkající se těla a jeho energií. I. Kosková je citlivá jak v naslouchání druhým lidem, tak i v naslouchání svému vlastního těla. Při soustředění zavře oči, dýchá uvolněně, klidně, v tichosti věnuje pozornost tělesné energii, která neustále proudí a proměňuje se do podob pocitu chladu nebo tepla, bolesti, tepání, řezání či tlaku.

V soustředění své pocity přenáší na papír, zakresluje jejich průběh, přelévání, úlevu... jakési vlnění... vlny, které se vzdalují, převalují, padají a vzdouávají se. Nikdy nekončí melodie, hudba tónů, hudba čar, kterou I. Kosková rozehrává na hladině bílého papíru. Kresby a linie poukazují na senzitivnost autorčina nitra – citlivost, rozmanitost, rytmus a sílu. Čára se zužuje, roztéká a ostří, hraje na nejvyšší tóny, třísť se a padá zpět do melodické roviny. Jednotlivé linky – tóny nakonec zaznějí jako pevné hudební těleso. Stopy černých ostrých linek, čar, doteků se zhušťují a na druhou stranu prchají v ploše bílého papíru. Formátově zde převažovaly kresby komorní, které vznikly mimoděk jako odraz autorčina momentálního psychického rozpoložení. To je však podloženo dlouholetou kreslířskou zkušeností.

Š. Kvochová, studentka IV. ročníku
Katedry výtvarné výchovy PdF UP

Upozornění redakce

Vzhledem k drasticky snížené státní dotaci na vysoké školství v letošním roce a ve snaze ulehčit AS UP rozhodování o škrtech v připravovaném rozpočtu univerzity bylo dne 1. 4. zastaveno vydávání univerzitního týdeníku Žurnál UP.

-duck-

... a tento týden...

3. DUBEN

Kaple Božího Těla, Univerzitní ul., 20.00 hod.: F. Couperin: Lekce z temnot. Rekonstrukce barokní ceremonie, pořádaná v rámci IV. ročníku francouzských kulturních dnů v Olomouci. Předprodej: Informační středisko, podloubí radnice, Horní nám.

U-klub, Šmeralova 12, 20.00 hod.: Majerovy brzdové tabulky Praha. Předprodej: Informační středisko, podloubí radnice, Horní nám., od 27. 3. a před koncertem v U-klubu.

4. DUBEN

Muzeum umění, Denisova 47, 17.00 hod.: Na hranici – Johanka z Arku. Přednáška PhDr. F. J. Holečka v rámci IV. ročníku francouzských kulturních dnů v Olomouci.

Jazz Tibet Club, Sokolská 48, 20.00 hod.: Strašlivé histérie. Divadelní představení na motivy absurdních komedií P. H. Camiho pořádané v rámci IV. ročníku francouzských kulturních dnů v Olomouci. Předprodej tamtéž.

Katedra botaniky PŘF UP – Laboratoř růstových regulátorů, Šlechtitelů 11, Olomouc-Holice, učebna 502, 16.00 hod.: A. Jonáková: ESI-MS analýzy boheminu a jeho metabolitů. Cyklus odborných přednášek.

PŘF UP, Tomkova 40, Olomouc-Hejčín, posluchárna 301, 13.00 hod.: Prof. I. Chajda, DrSc.: Relativní deduktivní systémy. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. Pořádá Katedra algebry a geometrie PŘF UP.

U-klub, Šmeralova 12, 20.00 hod.: Hop trop. 20. narozeniny skupiny. Předprodej Informační středisko, podloubí radnice, Horní nám., od 27. 3. a před koncertem v U-klubu.

Studentský klub Hacienda, Křížkovského 2, 18.00 hod.: Turnaj v piškvorkách. Pořádá Vysokoškolské katolické hnutí.

5. DUBEN

Nádvoří Zbrojnice – IC UP, Biskupské nám. 1, 9.00 hod.: Bukinisté. Pařížské stánky se starými knihami, pohlednicemi a fotografiemi. Akce pořádaná v rámci IV. ročníku francouzských kulturních dnů v Olomouci.

Kino Central, Denisova 47, 20.00 hod.: Královna Margot. Filmové představení pořádané v rámci IV. ročníku francouzských kulturních dnů v Olomouci. Předprodej tamtéž.

Katedra historie FF UP, Křížkovského 10, posluchárna 13, 16.45 hod.: Mgr. P. Kaleta: František Řehoř a český živel ve východní Haliči ve 2. polovině 19. století. Doktorské čtení.

Sál Centra Aletti, Křížkovského 2, 20.15 hod.: Poslední přednáška z cyklu Chodili spolu aneb Z čisté lásky na téma *Romantika? Jo, nesu to na disketě...* Pořádá Vysokoškolské katolické hnutí.

U-klub, Šmeralova 12, 20.00 hod.: Mňága a Ždorp. Předprodej: Informační středisko, podloubí radnice, Horní nám., od 27. 3. a před koncertem v U-klubu.

5. – 7. DUBEN

Posluchárna Dětské kliniky FNO, 5. 4., 15.00 hod.; knihovna ORL kliniky FNO, 6. 4., 8.00 hod., 7. 4., 8.30 hod.: 9. kurz chirurgie středního ucha a disekce spánkové kosti. Pořádá ORL klinika LF UP a FNO.

6. DUBEN

Muzeum umění, Denisova 47, 15.00 hod.: Prof. M. Tognier: Florentské malířství mezi renesancí a barokem. Přednáška v rámci cyklu Symposium. Pořádá Katedra teorie a dějin výtvarných umění FF UP.

Kabinet aplikované ekonomie FF UP, Křížkovského 12, 13.00 hod.: Ing. R. Tesar (ředitel TORAY GROUP): Vize nadnárodních společností do nového milénia. Odborná přednáška spojená s prezentací společnosti TORAY GROUP.

Kino Central, Denisova 47, 20.00 hod.: Vysněný život andělů. Filmové představení pořádané v rámci IV. ročníku francouzských kulturních dnů v Olomouci. Předprodej tamtéž.

7. DUBEN

Aula FF UP, Křížkovského 10, 9.00–15.00 hod.: Studium historie a archivnictví na FF UP. Informace budoucím studentům.

Kino Central, Denisova 47, 20.00 hod.: Vraždi z lásky. Filmové představení pořádané v rámci IV. ročníku francouzských kulturních dnů v Olomouci. Předprodej tamtéž.

7. – 8. DUBEN

Filmový sál FF UP, Křížkovského 8: Co je to divadlo? Co je to divadelní věda? Placené kurzy. Pořádá Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP.

-red-

Aesculapův úsměv

Fyzilog prof. MUDr. Jaroslav Mělka, zvaný Stařík, byl nesmírně přísný examinator. Vysvětlil to: „Kdybych zkoušel mírně, studenti by neřekli, že jsem dobrák. Řekli by, že jsem vůl, který nepozná, že nic neumějí. A to nemohu připustit!“

U primáře Klobce ležel pacient, který byl silný kuřák. Tuto radost mu, vzhledem k jeho diagnóze, primář brzy zcela zakázal. Když se však za pár dní pacienta zeptal, zda již nekouří a respektuje jeho zákaz, bylo našemu pacientovi hloupě zalhat, a tak se přiznal, že kouření silně omezil, ale zcela nevynechal.

„Tak vy jste kouřil čtyřicet cigaret denně a teď říkáte pět – no, dovolte příklad. Byla žena lehkých mravů, která se kdysi prodávala za úplaty čtyřicetkrát za měsíc. Pak zestárla, půvaby odešly, a činila tak jenom pětkrát v měsíci. Závěr pro vás: Byla stále lehkou holkou, nebo ne? Přemýšlejte o tom laskavě...“ Holt jakýkoliv kuřák je kuřák. Pacient pochopil primářův příklad a nakonec kouření ke svému prospěchu zcela opustil.

Zapsal

prof. M. Slavětínský